

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat  
Directie Warmte en Ondergrond  
Mw. Ymke de Regt  
Postbus 20401  
2500 EK Den Haag  
cc. Dhr. Ruud Cino

Harlingen, 30 oktober 2020

Betreft: Nadere reactie op geconsolideerde werkversie Instellingsbesluit

Geachte mevrouw De Regt, beste Ymke,

Begin vorige week hadden we telefonisch contact over de geconsolideerde werkversie van het Instellingsbesluit en onze reactie daar op. Bij die gelegenheid vroeg je ons nog eventuele input te leveren, mochten we die hebben.

Gisteravond zat het bestuur van de Stichting Bescherming Historisch Harlingen in vergadering bijeen en vandaar nu een reactie op die laatste vraag.

#### **Vrijwel identieke versies**

We bekeken vorige week eerst of de SBHH wel de juiste nieuwe versie van het stuk ontving. De inleiding zegt immers dat gewijzigde delen van het Instellingsbesluit geel gemarkeerd zijn. Het Besluit bevat echter geen markeringen. Dat klopt, zo bleek, want het is ook nergens gewijzigd.

Het Protocol daarentegen is in zijn geheel geel gemarkeerd. Niet echter vanwege aangebrachte aanpassingen, maar omdat het ditmaal als *onderdeel* van het Besluit is meegestuurd.

Formeel mag het daarmee geheel gewijzigd zijn, inhoudelijk is het nog hetzelfde als in april.

Enige uitzondering daarop is een optie voor een toehoorder bij een keukentafelgesprek.

Feitelijk is de 'consolideerde werkversie' dus nagenoeg hetzelfde als het eerste concept.

#### **Resultaat consultatieronde**

Bovenstaande maakt dat van de 37 punten die wij in onze reacties van 14 augustus en 8 oktober aandroegen, er 36 nog overeind staan:

- Wij gaven aan dat - bijvoorbeeld - kerkelijke gemeenschappen met mijnbouwschade aan hun pand in onze ogen óók bij de Commissie Mijnbouwschade terecht moeten kunnen. De beperking in het Besluit van de reikwijdte tot huiseigenaren en micro-ondernemingen is er op gericht, vertelde je, de 'zwakste partijen' te ondersteunen. Niet direct valt in te zien waarom een burger in zijn hoedanigheid van kerkrentmeester of lid van een VvE plotsklaps een 'sterkere partij' zou zijn dan een burger als individuele huiseigenaar. Als gezegd vinden wij de afbakening van de doelgroep bovendien arbitrair in het licht van de maatschappelijk zo gewenste vereenvoudiging en eenduidigheid in afhandeling van mijnbouwschades.



- Niet alleen bij ons, ook bij diverse andere partijen op lokaal en provinciaal niveau heerst verwarring over een beving als voorwaarde om schade te kunnen melden.  
Jij expliceerde dat de tekstgedeelten over bevingen bij zoutwinning moeten worden gelezen als uitzondering op de regel dat géén beving/trilling nodig is om schade te kunnen melden. Dat kennelijk geldende algemene uitgangspunt van het Besluit, namelijk dat 'iedereen' (althans particulieren en micro-ondernemers) altijd alle (vermeende) zoutwinningschade kan melden wordt echter nergens als grondgedachte beschreven. Omgekeerd wordt zowel in het Besluit, in het Protocol, in bijlage 3 en in de Toelichting voortdurend aan een 'beving' gerefereerd.  
Om de verwarring hierover weg te nemen stellen wij voor Artikel 2, lid 3 bij a. te wijzigen in: ... 'de melding een schade betreft na een geïnduceerde beving, zoals vastgesteld door het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut, en de schademelding meer dan twaalf maanden na het tijdstip van die beving is ingediend'.
- Alle aandacht in het stuk voor bevingen - die bij zoutwinningschade nimmer een rol van betekenis hebben gespeeld - contrasteert met het ontbreken van elementen die er bij zoutwinning evident wél toe doen, zoals scheefstelling. Bij ons gesprek in Den Haag vonden wij een luisterend oor voor de opname van scheefstelling als schadeoorzaak in de definities. Dat is niet gebeurd. Ook in de geconsolideerde werkversie van het Besluit en het Protocol wordt niet over scheefstelling gerept. Het begrip wordt enkel genoemd op de laatste pagina van de toelichting.  
Aangezien bij zoutwinning scheefstelling schadeoorzaak nummer 1 is, lijkt de verwachting gerechtvaardigd dat in dé nieuwe landelijke regeling voor zoutwinningschade scheefstelling prominenter aandacht zou krijgen.
- In het kader van scheefstelling hebben wij ook naar voren gebracht dat het niet meer dan redelijk lijkt ook schade veroorzaakt bij minder dan 2 cm scheefstelling te vergoeden. Niet de mate van scheefstand is voor een huiseigenaar immers van belang, maar het feit dat deze schade veroorzaakte.  
Het was in dit kader dat wij in ons gesprek met Ruud Cino, Caroline van Dalen en Simone Eijsink hebben aangegeven dat volgens deskundigen de scheefstand op de rand van de bodemdalingscirkel schadelijker is dan die verder naar het centrum van de daling. Harlingen ligt, bij de bodemdaling door zoutwinning door Frisia, exact op die rand.  
Over het vergoeden van schade door scheefstelling, ook al blijft die onder de 2 cm, vinden wij in de geconsolideerde werkversie helaas niets terug.

Het zou te ver voeren alle verdere punten die wij in onze eerdere reacties naar voren hebben gebracht opnieuw uitgebreid langs te lopen. Wij beschouwen ze daarom hierbij als herhaald en ingelast, met als expliciete vraag de genoemde zaken zoals ruimte voor een collectieve claim in geval van een geconstateerd en erkend oorzakelijk verband met zoutwinning, het beleggen van psychosociale kennis en ervaring in de Commissie, of de afhandeling van gestapelde, maar niet-gelijktijdige schade, nog eens te overwegen vanuit een belangrijke achterliggende beweegreden tot instelling van een landelijke Commissie Mijnbouwschade: 'De burger staat centraal'.



### **Ten slotte**

Wet- en regelgeving schrijdt voort naarmate kennis en ervaringen toenemen. In onze ogen zou het daarom anno 2020 mogelijk moeten zijn, met de ervaring van zoutwinning in de afgelopen decennia in onze bagage, om tot een voldragener schaderegeling te komen dan nu voorligt.

Wij accepteren overigens op voorhand dat een regeling, die nu naar beste weten en kunnen wordt geformuleerd, in de praktijk na verloop van tijd voor verbetering vatbaar zal blijken. In het kader van de Pilot Harlingen hebben wij daarom afgesproken gezamenlijk met alle stakeholders een dynamisch proces in te gaan. Dat houdt in dat nieuwe kennis en inzichten doorlopend zullen worden vertaald in de 'license to operate', zowel wat betreft de bedrijfsvoering van de mijnbouwer als in de vergunningverlening door de overheid. Dat kan alle kanten op werken: verruiming van nu vergunde economische mogelijkheden wanneer effecten beperkter, niet of minder schadelijk blijken dan nu aangenomen, of beperking van al vergunde activiteiten wanneer het omgekeerde het geval is.

Naar onze overtuiging moet inzake mijnbouw gezocht worden naar een evenwicht tussen economische en andere maatschappelijke belangen, gericht op het voorkómen van elk soort schade, en waarbij burgers bij het onverhoopt alsnog ontstaan daarvan in redelijkheid en billijkheid worden gecompenseerd. Aan maatschappelijke en individuele (gemoeds)rust daarover kan een heldere, toegesneden schaderegeling veel bijdragen.

Nu er de mogelijkheid is een geheel nieuwe regeling te schrijven, in ons geval vóórdát eventuele schade door zoutwinning ontstaat, is wat ons betreft dan ook minder acceptabel dat deze onvoldragen is. Op basis van onze reacties en de commentaren die ons ook van andere partijen bereiken menen wij te mogen concluderen dat het voorliggende concept nog niet de vorm heeft gekregen die recht doet aan het belang dat met de schaderegeling is gemoeid.

Wij blijven daarom graag bereid om, al dan niet gezamenlijk met gemeentelijke, regionale en provinciale partijen, mee te werken aan een maatschappelijk enthousiaster gedragen regeling. Zoals eerder aangegeven hebben wij de Pilot Harlingen in de aanbieding om op onderdelen nieuwe processen en werkwijzen uit te testen, met als doel gaandeweg een nieuw veiligheidsdenken in ons land verder vorm te geven.

Met vriendelijke groet,

Jarig Langhout